

6. KUPPEN

Vi har ett val att förbli passiva, vilket skulle leda till att många av de trender vi ser idag förstärks. Polarisering, nationalism, rasism och i slutändan en ökande social oro med konflikter. Men vi har ett annat val, vi kan bygga ett nytt socialt kontrakt, som särskilt integrerar nästa generation, vi kan ändra våra beteenden för att vara i harmoni med naturen igen, och vi kan se till att tekniken för den fjärde industriella revolutionen på bästa sätt utnyttjas för att ge oss bättre liv. (Klaus Schwab)

Mitt i krisen, som framkallats av den utlösande händelsen, kan kuppmaakaren träda fram och erbjuda trygghet, beskydd och säkerhet och samtidigt framstå som en välvillig frälsare. Det nödvändiga stödet kan därmed erhållas för att genomföra den bakomliggande och egentliga agendan.

The Great Reset

Efter några månader av extrema åtgärder där samhällen stängts ned och auktoritära kontrollregler införts simultant världen över trädde Klaus Schwab på World Economic Forums plattform den 3 juni 2020 fram som en global auktoritet och erbjöd en lösning på alla problem: "The Great Reset"⁷³

---

⁷³ World Economic Forum (2020), The Great Reset (video), www.youtube.com/watch?v=VHRkkeecg7c&ab&ab

Klaus Schwab kungör Den Stora Omstarten

COVID-19-krisen har visat oss att våra gamla system inte är anpassade för 2000-talet. Den har blottlagt en grundläggande brist på social sammanhållning, rättvisa, inkludering och jämlikhet. Nu har det historiska ögonblicket kommit, inte bara för att bekämpa det verkliga viruset, utan för också att omforma systemet i enlighet med de behov som uppkommit i den nya post-corona-eran.

Schwabs uttalande följdes av ett anförande från prins Charles:

Vi har nu ett gyllene tillfälle att få ut något gott av denna kris. Dess exempellösa chockvågor kan mycket väl göra människor mer mottagliga för stora visioner om förändring.

Därefter följde deklARATIONER från FNs generalsekreterare **António Guterres**, IMF-chefen **Kristalina Georgieva** samt "röster från alla intressegrupper i det globala samhället" såsom Microsofts VD **Bradford L. Smith** och Mastercards VD **Ajay S. Banga**.⁷⁴ Detta var knappt ett år efter att FN och WEF inlett sitt partnerskap.

Schwab meddelade också att The Great Reset skulle vara temat på nästa årliga möte i Davos. Nu hade möjligheten uppstått att grundlägga ett nytt ekonomiskt och socialt system för "en mer rättvis, hållbar och motståndskraftig framtid".

---

⁷⁴ World Economic Forum The Great Reset, www.weforum.org/great-reset

Den mänskliga tragedin — som dramatiskt förvärrades då FNs hälsoorgan WHO deklarerade COVID-19 som en global pandemi⁷⁵ — var enligt generalsekreterare Guterres en väckarklocka.

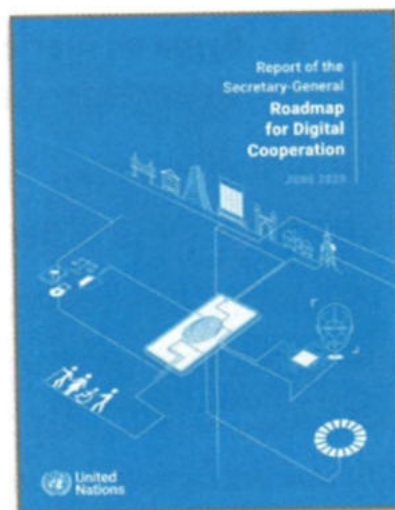
Den Stora Omstarten är ett välkommet erkännande av att denna mänskliga tragedi måste bli en väckarklocka. Vi måste bygga mer jämlika, inkluderande och hållbara ekonomier och samhällen som är mer motståndskraftiga inför pandemier, klimatförändringar och de många andra globala förändringar vi står inför.⁷⁶

Den digitala agendan

Bara en vecka senare presenterades, utifrån rekommendationerna från **United Nations High Level Panel on Digital Connectivity** (som leddes av **Melinda Gates** och Ali Babas ordförande **Jack Ma**, en färdplan för att genomföra den digitala agendan med syfte att “CONNECT, RESPECT, and PROTECT all people in the digital age”.

I rapporten konstaterades att pandemin visat på digitaliseringens fördelar — såsom forskningssamarbete om vaccinflamtagning, distansarbete och -inlärning samt e-handel — samtidigt som den också tydliggjort klyftan mellan de som haft och de som saknat tillgång till Internet.⁷⁷ Detta behövde nu åtgärdas.

Målet var att inkludera alla människor i den framväxande världshjärnan (det vill säga genomförandet av Oliver Reiser och H.G Wells gamla utopiska plan).

⁷⁵ WHO's utlysning av pandemi utlöste just de drakoniska åtgärder och omedelbara nedgång i ekonomin som förutsetts av Rockefeller Foundation 2010 och av WHO och WEF så sent som i oktober 2019.

⁷⁶ World Economic Forum (2020), *The Great Reset: A Unique Twin Summit to Begin 2021*, (pressrelease), 3 juni 2020, www.weforum.org/press/2020/06/the-great-reset-a-unique-twin-summit-to-begin-2021

⁷⁷ United Nations, *Report of the Secretary-General Roadmap for Digital Cooperation*, juni 2020, [www.un.org/en/content/digital-cooperation-roadmap/assets/pdf/Roadmap for Digital Cooperation EN.pdf](http://www.un.org/en/content/digital-cooperation-roadmap/assets/pdf/Roadmap%20for%20Digital%20Cooperation%20EN.pdf)

Det skulle enligt Guterres innebära att:

1. Uppnå universell uppkoppling till 2030 — alla bör ha en säker och prisvärd tillgång till Internet.
2. Främja allmänt tillgängliga digitala tjänster och produkter för att skapa en mer rättvis värld — såsom Internets öppna källkoder — medborgargenererade initiativ bör omfamnas och stödjas.
3. Säkerställa digital inkludering för alla, inklusive de mest utsatta grupperna — underprivilegierade grupper behöver få lika tillgång till digitala verktyg för att påskynda utvecklingen.
4. Stärka digital kapacitetsuppbyggnad — kompetensutveckling och utbildning behövs runt om i världen.
5. Säkerställa skyddet av mänskliga rättigheter under den digitala eran — mänskliga rättigheter ska gälla både online och offline.
6. Stödja globalt samarbete om artificiell intelligens som är pålitlig, baserad på mänskliga rättigheter, säker, hållbar och som främjar fred.
7. Främja digitalt förtroende och säkerhet — efterlysning av en global dialog för att främja hållbarhetsmålen.
8. Bygga en mer effektiv infrastruktur för digitalt samarbete — gör digitalt ledarskap till en prioritet och fokusera FNs strategi.⁷⁸

Digitaliseringen var ryggraden i Agenda 2030 och den artificiella värld som det hela var tänkt att leda fram till.

Genom den centrala roll som World Economic Forum hade i agendan var även de väl förberedda. I juli släpptes rapporten *Accelerating Digital Inclusion in the New Normal* (tillsammans med Boston Consulting Group). Krisen hade, enligt rapporten, visat hur viktigt det var att det fanns en väl utbyggd höghastighetsuppkoppling och att FNs generalsekreterares färdplan för digitalt samarbete implementerades:

⁷⁸ United Nations High-level Panel on Digital Cooperation (2020), UN Secretary-General launches a Roadmap for Digital Cooperation, 11 juni 2020, digitalcooperation.org/un-secretary-general-launches-a-roadmap-for-digital-cooperation

De ekonomiska och beteendemässiga trender som COVID-19-pandemin medför kommer att utmana offentliga och privata sektorer att ompröva och prioritera det digitala i framtiden.

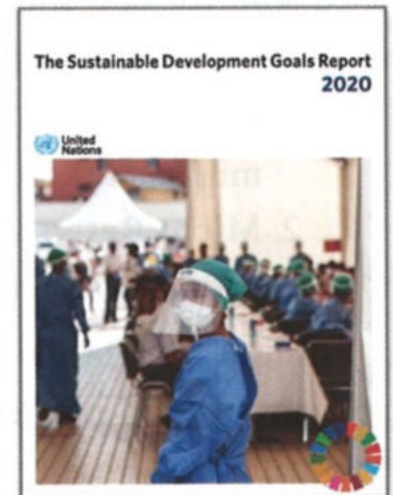
Arbetsgruppen hade satts samman samma år som Klaus Schwab deklarerat den Fjärde Industriella Revolutionen, med experter från företag såsom Microsoft, Google, Facebook, AT&T, Ericsson, Dell, Nokia, Telenor och Huawei.⁷⁹ De kunde nu alla skörda stor profit i det “nya normala” och “framgångsrikt navigera The Great Reset och The Fourth Industrial Revolution”.

Handlingens årtionde

I rapporten *The Sustainable Development Goals Report 2020* som släpptes av FN den 7 juli 2020 konstaterade **António Guterres** under rubriken “Launching the Decade of Action at a time of crisis”,

De 17 målen för hållbar utveckling (SDG) kräver inget mindre än en total omvandling av de finansiella, ekonomiska och politiska systemen som styr våra samhällen i dag för att garantera allas mänskliga rättigheter.

COVID-19, som i rapporten beskrevs som en hälso-, ekonomisk- och social kris utan motstycke, hade dock motverkat målen. Hälso-systemen var överansträngda, arbetslösheten skenade, 1,6 miljarder var utan skolgång medan tiotals miljoner hade hamnat i extrem fattigdom.⁸⁰ Bakslagen visade bara hur viktigt det var att nu ta i ordentligt.⁸¹

---

⁷⁹ World Economic Forum (2020), *Accelerating Digital Inclusion in the New Normal*, Playbook July 2020, www3.weforum.org/docs/WEF_Accelerating_Digital_Inclusion_in_the_New_Normal_Report_2020.pdf

⁸⁰ United Nations (2020), *The Sustainable Development Goals Report 2020*, unstats.un.org/sdgs/report/2020/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2020.pdf

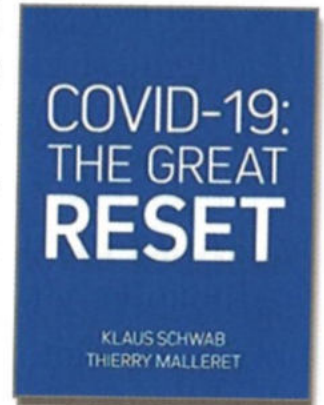
⁸¹ United Nations (2020), *Launching the decade of action at a time of crisis: Keeping the focus on the SDGs while combating COVID-19*, Secretariat Background Note, sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26298HLPF_2020_impact_COVID19.pdf

En transformativ återhämtning från COVID-19 bör bedrivas, en som tar itu med krisen, minskar riskerna från framtida potentiella kriser och skapar en omstart av ansträngningarna att uppfylla Agenda 2030 och hållbarhetsmålen under detta Handlingens Decennium.

Kriserna demonstrerade varför Agenda 2030 och Parisöverenskommelsen om klimatet var absolut nödvändiga att genomföra.

COVID-19: The Great Reset

Två dagar senare, den 9 juli 2020, släppte World Economic Forum boken *COVID-19: The Great Reset* där tankarna utvecklades av Klaus Schwab och medförfattaren Thierry Malleret (chef för World Economic Forums Global Risk Network).⁸² Bokens syfte sägs vara att skapa en förståelse för den framtid som väntar och är upplad i tre huvudkapitel.

1. **Macro Reset:** analyserar påverkan på ekonomi, samhälle, geopolitik, miljö och teknologi.
2. **Micro Reset:** analyserar konsekvenser för industrier och företag.
3. **Individual Reset:** diskuterar konsekvenser på en individuell nivå.

Enligt författarna står vi inför ett vägval. Den ena vägen kommer att ta oss till en bättre värld: mer inkluderande, mer jämställd och respektfull mot Moder Jord. Den andra vägen kommer att ta oss till en värld som påminner om den vi har lämnat—men värre och med ständigt återkommande obehagliga överraskningar.

Geopolitisk Reset

COVID-19 har påmint världen om att de största problemen är globala till sin natur (klimat, pandemier, terrorism, internationell handel). De globala organisationerna har dock inte varit tillräckligt rustade och har saknat ett effektivt ledarskap. Enligt författarna har det nuvarande systemet inte varit kapabelt att hantera coronakrisen

---

⁸² Schwab, Klaus; Malleret, Thierry (2020), *COVID-19: The Great Reset*, Forum Publishing, Geneva

utan den har i stället präglats av okoordinerade nationella åtgärder. Detta visar, enligt författarna, på behovet av ett effektivare och mer koordinerat ledarskap och att nationalism bara leder oss fel.

Oron är därför att utan lämplig global styrning kommer vi att bli handlingsförlamade i våra försök att ta itu med och svara an på globala utmaningar. (s. 115)

Detta visade sig speciellt i Afrika, Latinamerika och Asien där nationer till och med riskerade att kollapsa av trycket från krisen.

Varje lockdown eller hälsokris orsakad av coronaviruset kan snabbt skapa en utbredd desperation och oordning och potentiellt utlösa massiva oroligheter med globala knock-out-effekter. (s. 129)

Våld, hunger, arbetslöshet och kaos skulle komma i dess ställe. Svältkatastrofer av bibliska proportioner kunde uppstå. Detta riskerade att skapa en ny våg av massmigration liknande den som skedde 2015–2016. Världen kunde bli en farligare och fattigare plats om vi inte skapade globala institutioner, menade Schwab och Malleret. Utan dessa kunde inte den globala ekonomin återstartas.

Miljömässig Reset

Både pandemier och klimatförändringar/ekosystemkollaps visar enligt författarna det komplexa samspelet mellan människan och naturen. De argumenterar för att COVID-19 hade gett världen en försmak om vad en fullfjädrad klimatkris och ekosystemkollaps innebar för ekonomin, geopolitiken, samhällsfrågorna och den teknologiska utvecklingen. Kriserna delar också gemensamma attribut som att de är globala i sin omfattning och endast kan lösas genom global koordination.

Vid första anblicken verkar pandemin och miljön vara avlägsna släktingar, men de är mycket närmare och mer sammanflätade än vi tror. (s. 133)

En skillnad är att pandemier kräver omedelbara åtgärder där resultatet visar sig snabbt medan klimatförändringar inte känns lika påtagliga och därför inte ses som lika viktiga att åtgärda. Under en pande-

mi går majoriteten med på tvingande åtgärder medan de motsätter sig begränsningar i sina livsval om det handlar om klimatförändringar där de vetenskapliga bevisen kan ifrågasättas.

Boken relaterar till studier där pandemier som COVID-19 anses vara relaterade till människans påverkan på miljön. Det är som vanligt vi människor som bär skulden och eftersom koldioxidutsläppen bara minskat med 8% under Lock Down så är slutsatsen att det krävs en radikal förändring av energisystemen samt strukturella förändringar av våra konsumtionsvanor. Det är dock tveksamt att dessa restriktioner gäller för Schwab och hans vänner i miljardärsklubben.

Om vi i den post-pandemiska eran beslutar oss för att bara återuppta våra liv som de var innan (genom att köra samma bilar, genom att värma våra hem på samma sätt och så vidare), kommer COVID-19-krisen ha gått till spillo när det gäller klimatpolicyarbetet. (s.142)

Pandemin förutspås dominera politiken under flera år och riskerar på så vis att göra klimatarbetet mindre angeläget – COP26 sköts till exempel upp. Detta vill Schwab (tillsammans med sina allierade) undvika och ser istället hur COVID-19 krisen kan öppna möjligheter att införa deras "hållbara" miljöpolitik. Regeringar och företag kommer i detta scenario bli uppmuntrade till "rätt val" genom att stora delar av befolkningen utvecklar ett nytt socialt samvete om att ett annat levnadssätt är möjligt. Detta pådrivet av en lyckosamt utformad aktivism.

Eftersom regeringarna kan frestas till att återgå till den gamla ordningen ska fyra nyckelområden användas för att styra utvecklingen åt "rätt" håll.

1. **Upplyst ledarskap** – Ledare som går i frontlinjen i kampen mot klimatförändringarna (boken pekar bland annat ut **prins Charles**).
2. **Riskmedvetenhet** – Uppmärksamheten som COVID-19 har givit oss om ömsesidiga beroenden och konsekvenserna av att inte lyssna på vetenskaplig expertis har höjt medvetenheten.
3. **Beteendeförändringar** – Pandemin har tvingat oss att förändra våra rese- och konsumtionsmönster och genom det anammat en "grönare" livsstil.

4. **Aktivism** – Coronaviruset har inspirerat till förändringar och skapat nya strategier för social aktivism. Klimataktivister som sett att luftföroreningarna minskat under nedstängningen kommer att fördubbla sitt tryck på företag och investerare.

EU-kommissionens massiva Green Deal, med sin plan om att investera 1 biljon Euro med syfte att sänka utsläppen och införa en cirkulär ekonomi, anses som det mest påtagliga exemplet på hur myndigheterna inte låter Coronakrisen gå till spillo.

Teknologisk Reset

...pandemin kommer att påskynda innovation ännu mer, bli en katalysator för de tekniska förändringar som redan är under utveckling samt 'turboladda' alla digitala företag eller de digitala delarna i alla företag. (s. 152-153)

Enligt författarna har Coronakrisen inneburit att den digitala utvecklingen på en månad tagit ett kliv som annars skulle ta upp till två år. Allting har i stort sett flyttats online. Det är teknikbolagen som är vinnarna och deras förtjänster har under krisen varit massiva medan alla affärsidéer som bygger på personliga möten (som kultursektorn och restauranger) står som förlorare. Detta är något som enligt Schwab och Malleret till stor del kommer att kvarstå. Coronakrisen har medfört en bestående inverkan på arbete, utbildning, handel, medicin och underhållning. Dessutom har det inneburit ett stort intrång i våra privatliv.

Vi kommer att få se hur kontaktsparning ger oöverträffad träffsäkerhet och blir en tämligen oundgänglig del av arsenalen för att bekämpa COVID-19, samtidigt som vi befinner oss i positionen att kunna möjliggöra massövervakning. (s. 153)

Detta har också gjort att regeringarna i världen har fått överge förfarandet med långa utredningar för att reglera ny teknologi. Istället har alla hämningar släppts. Tillfälliga regleringar som har tillkommit under krisen kan enligt författarna också komma att bestå. Det handlar också om den sociala distanseringen. Samhällena kommer att lägga tonvikt på att omstrukturera arbetsplatserna för att minimera mänsklig kontakt. För anställda inom hotell, restaurang och utbildningssek-

torn ser framtiden därmed mörk ut. Författarna förutser en massiv automatisering för att hantera hygien och renlighet, vilket i sin tur kommer att accelerera den digitala transformationen. Inhemsk produktion förutses dock att öka på grund av robotiseringen.

Redan från nedstängningarnas början stod det klart att robotar och AI blev de naturliga alternativen när mänsklig arbetskraft inte fanns tillgänglig. (s. 157)

Men det har ett pris. Det gör människan överflödig och det är tydligt att det är enklare jobb som ligger i riskzonen. Det hela ger en kylig och djupt människofientlig bismak. Men det blir värre. Nedstängningarna har enligt författarna ett högt ekonomiskt pris som gör att andra metoder behövs. Detta öppnar upp för permanenta teknologiska lösningar som kontaktspårning där alla våra rörelser ska kunna spåras (tracking) och analyseras (tracing) för att kunna sätta smittade i karantän.

En spårningsapp ger information i realtid genom att till exempel lokalisera var en person befinner sig genom geodata via GPS-koordinater eller radiosignaler. (s. 160)

Det handlar om att till varje pris hålla oss åtskilda men också att studera alla våra förehavanden bakåt i tiden. Flera länder, som Sydkorea, Kina och Hong Kong, använde sig av påträngande och tvingande spårningsmetoder i realtid under pandemin. I Hong Kong användes elektroniska armband medan andra länder använde mobilappar för att hålla koll på att smittade inte lämnade sin karantän. Singapores TraceTogether-app, som varnar för smittade om de kommer inom två meters radie och som därefter skickar data till hälsoministeriet, ses som en tänkbar mellanväg av författarna. Författarna pekar även på de problem som uppstår om dessa övervakningssystem baseras på frivillighet:

Ingen frivillig app för kontaktspårning kommer att fungera om människor inte vill lämna sina personuppgifter till den statliga myndighet som övervakar systemet; om någon vägrar ladda ner appen (och därmed kan hålla information om en eventuell infektion, rörelser och kontakter privat) kommer alla att påverkas negativt. (s. 164)

Gemensamma standarder för kontaktspårning kan i ljuset av de olika systemen komma att antas (speciellt EU pekas ut). Schwab och Malleret skriver att kontaktspårning möjliggör ett "tidigt ingripande" mot "superspridande miljöer" som familjesammankomster. Det är inte svårt att se att spårningen med lätthet även kan användas gentemot alla som sätter sig upp mot detta diaboliska system.

I boken redogörs för hur företag över hela världen (i samband med att länder börjat öppna upp) har börjat införa digital övervakning av sina anställda för att inte riskera att ny smitta uppkommer. Detta går förstås emot alla etiska regler och mänskliga rättigheter. Författarna påpekar även att när systemen väl är på plats är det heller inte så troligt att de plockas bort (även om smittrisen skulle försvinna).

Tekno-totalitarism

Författarna skriver att en mängd analytiker, beslutsfattare och säkerhetsansvariga förutser att detta kommer att ge upphov till en dystopisk framtid. Boken ger en tydlig varning om att en global tekno-totalitär övervakningsstat håller på att byggas med Coronaviruset som ursäkt. Det är dock ingen tvekan om att författarna anser att fördelarna överväger avigsidorna (något som också tydligt framkommer i Schwabs båda böcker om den fjärde industriella revolutionen).

Det stämmer att den personliga hälsan kommer att bli en mycket större prioritering för samhället under den post-pandemiska eran, därför kommer inte övervakningstekniken att stoppas tillbaka i flaskan. (s. 171)

Schwab och Malleret avslutar kapitlet med att påpeka att "de styrande och vi själva får kontrollera och utnyttja teknikens fördelar utan att offra våra individuella och kollektiva värderingar och friheter". Schwab och World Economic Forum, som har en central roll med att skapa och främja det tyranniska övervakningssystemet, lämnar på så sätt över ansvaret till oss andra.

Micro Reset

För företagen gäller enligt författarna att det nu inte finns någon

återvändo till det system som fanns innan. COVID-19 har ändrat på allt.

När de konfronteras med det, kan vissa branschledare och ledande befattningshavare frestas att jämställa återställning med omstart, hoppas att kunna gå tillbaka till det gamla normala och återställa det som fungerade tidigare: traditioner, beprövade procedurer och kända sätt att göra saker—kort sagt en återgång till business as usual. Detta kommer inte att hända eftersom det inte får hända. För till största delen dog business as usual av (eller åtminstone smittades av) COVID-19. (s. 173)

Det som nu, enligt Schwab och Malleret, gäller är:

- Distansarbete
- Virtuella möten
- Effektivare beslutsprocesser
- Acceleration av digitalisering och digitala lösningar

De företag som inte följer rekommendationer om en total digital omställning får svårt att överleva. Vinnarna är stora näthandelföretag och streamingtjänster som Alibaba, Amazon, Netflix och Zoom. Exempelvis lär Amazons VD Jeff Bezos redan astronomiska förmögenhet ha ökat med 60 % under krisen. Handeln har på kort tid tagits över av några få monopolistiska parasiter. Detsamma gäller videokonferensföretaget Zoom. Deras uppgång under våren 2020 är exceptionell. I stort sett allting förutses flytta till cybersfären. 2019 skedde 1 procent av konsultationerna med läkare via nätet i England. Under Coronakrisen har den legat på 100%. Även e-handeln väntas växa när kunderna tvingas online. Det är Big Tech och hälsobranschen som står som segrare.

Särskilt tre industrier kommer (sammantaget) att blomstra under den post-pandemiska eran: Big Tech, sjukvård och förebyggande hälsovård. (s. 204)

I post-coronaeran väntas även regeringarna få en större kontroll över företagandet. Stimulanspaketet kommer med villkor rörande hur verksamheten bedrivs. Det som enligt författarna kommer är Stakeholder Capitalism med Environmental, Social and Corporate Governance (ESG). Det innebär att företagen ska ta sitt sociala ansvar

och investera "hållbart". Genom aktivism från NGOs som Greenpeace ska företagen pressas att göra rätt val.

Detta påminner starkt om **Pieter Winsemius** hållbarhetsformula för storföretag som beskrevs i hans bok *A Thousand Shades of Green: sustainable strategies for competitive advantage* och Trilaterala Kommissionens rapport *Beyond Interdependence* från 1991.

Individuell Reset

I det sista kapitlet går författarna igenom de individuella konsekvenserna av pandemin. De skriver att till skillnad från andra katastrofer som jordbävningar och översvämningar, vilka skapar sympati och för människor närmare varandra, så har pandemin haft motsatt effekt. Den har varit förödande för oss människor. Pandemin är en utdragen process som kombinerar en stark rädsla för att dö med en ovisshet om när faran är över. Pandemin kan hela tiden komma tillbaka. Den har också åtföljts av auktoritära och oberäkneliga åtgärder från myndigheterna. Detta resulterar i ångest.

Pandemin ger också upphov till själviska handlingar eftersom alla runt omkring upplevs som potentiella smittbärare. Vi hjälper inte andra på grund av dödsskräcken. Det skapar också skuld och skam. Det är omöjligt att handla "rätt". Detta visar sig också i makroskalan genom länder som stängde sina gränser och starkt begränsade resandet. Dessa åtgärder har också gett upphov till rasism och triggat patriotism och nationalism. Författarna ser detta som en "giftig blandning".

Människor är i grunden sociala varelser. Samvaro och sociala interaktioner är en viktig del av vår mänsklighet. Om vi berövas dem vänds våra liv upp och ner. Sociala relationer utplånas i betydande utsträckning av nedstängningar samt fysisk och social distansering, och i fallet med COVID-19-nedstängningarna inträffade detta vid en tidpunkt av ökad ångest när vi behövde dem som mest. (s. 226)

Författarna visar vilken skrämmande medvetenhet som katastrof-makarna har om de psykologiska effekter som social isolering innebär

för människan. Under pandemin har vi inte kunnat söka stöd hos vänner och familj på samma sätt som innan. Särskilt våra allra äldsta har isolerats från de kontakter som kanske utgjort enda solglimten i deras liv. Vi har berövats den närhet vi behöver för att fungera. Det blir som en utdragen tortyr där vi sakta bryts ned (det finns en anledning till att isoleringscell betraktas som extra kännbart straff). Detta gör att den psykiska ohälsan har ökat dramatiskt under året. Författarna förutser att:

- **Individer med tidigare mentala problem kommer att få värre ångestattacker.**
- **Den sociala distansering kommer att öka de mentala problemen även efter att åtgärderna har dragits tillbaka.**
- **Förlust av inkomst och arbeten kommer att öka antalet döda genom självmord, överdoser och alkoholism etc.**
- **Våld inom hemmet kommer att öka under tiden som pandemin pågår.**
- **'Sårbara' människor och barn, vårdtagare, socialt missgynnade och handikappade, kommer att drabbas av ökad mental ohälsa.**

Författarna påpekar att detta kommer att avspegla sig i behovet av mentalvård under de kommande åren. Området kommer därmed att behöva prioriteras av beslutsfattare efter coronakrisen. Det här visar en kylig och hänsynslös attityd. Kuppmakarna vet mycket väl vad de har orsakat. Det här är den effekt de eftersökt och som ska få oss att göra "rätt" val. Som en skock får drivs människan in i deras teknologiska diktatur. I kapitlet om företagandet presenteras hur den framtida vården kommer att gestalta sig:

Liksom för alla andra branscher kommer den digitala att spela en framträdande roll i att forma framtiden för hälsa och välmående. Kombinationen av AI, IoT och sensorer samt bärbar teknik kommer att ge nya insikter om personligt välbefinnande. De kommer att övervaka hur vi mår och hur vi känner, och kommer gradvis att suddas ut gränserna mellan offentliga hälso- och sjukvårdssystem och personliga hälsoskapande system. (s. 206)

Tekniken ska också kunna mäta våra koldioxidavtryck, vår inverkan på biodiversiteten och giftigheten i allt vi stoppar i oss! Tekno-

kraternas kontrollbehov verkar vara omätligt.

Pandemin har enligt författarna också gett oss tid till eftertanke om vad vi värderar i livet, tiden i isoleringen ger insikt om vår tidigare ohållbara livsstil som försummat klimat och miljö. Detta kan nu korrigeras:

Pandemin ger oss denna chans: 'den representerar ett sällsynt men smalt fönster av möjligheter att reflektera, skapa nya visioner och nystarta vår värld'. (s. 244)

I slutsatserna diskuteras något överraskande pandemins blygsamma dödstal. Det påpekas att COVID-19 fram till slutet av juni endast dödat 0,006 % av världens befolkning. Det kan sättas i relation till Digerdöden med 30–40 % av befolkningen och Spanska sjukan som dödade 2,7 % av befolkningen.

Coronans dödstal (främst bland gamla och redan sjuka) är därmed inte något som motiverar en total nedstängning av hela världen, även om varje dödsfall givetvis är en personlig tragedi och en del av de tillfrisknade fått kvardröjande neurologiska problem.

“En coronakris om året”

Samtidigt i Sverige utgavs 2020 den profetiska domedagsboken *Åtta steg mot avgrunden: vårt framtida liv på planeten* av **Jonathan Jeppsson**, nyhetschef på Aftonbladet.⁸³

Bokens huvudbudskap var att allt är kört och att vi ska överge det hopp som vi nu lever på om att vi ska kunna fortsätta leva inom det system vi har idag med en del smärre justeringar. Coronakrisen ser Jeppsson dock som något positivt då den visat att,

...sånt som vi betraktat som okränkbara mänskliga rättigheter, det här med att träffa vem vi vill och resa vart vi vill, det är inte så självklart när faran är tillräckligt stor och hotande.

⁸³ Jeppsson, Jonathan (2020), *Åtta steg mot avgrunden: vårt framtida liv på planeten*, Ordfront Förlag

Plötsligt kunde vi ändra en massa beteenden, så det är ju hoppfullt naturligtvis. Men, samtidigt är det en iskall vink från framtiden att för att vi ska klara de här utsläppsmålen, som nu åligger oss, så måste vi minska [våra utsläpp] med en coronakris varje år under överskådlig framtid.⁸⁴

Den upplysta ledaren

Den 20 september 2020, inför World Economic Forums Sustainable Development Impact Summit i New York, levererade **prins Charles** (precis som Guterres tidigare) budskapet att den globala pandemin var en väckarklocka som inte gick att ignorera. Det behövdes enligt prinsen en Global Marshallplan med krigslagar för att rädda naturen, människan och planeten.

Utän tvivel måste vi nu inta en krigsliknande beredskap, där varje handlingsbeslut fattas ur ett militärstrategiskt perspektiv.
⁸⁵ (Prins Charles)

Planen innebär att:

1. Implementera effektiv och rättvis prissättning av koldioxid;
2. Uppskalning av utveckling och implementering av geologisk lagring av koldioxid (CCS);
3. Etablera en trovärdig och pålitlig global koldioxidutjämningsmarknad (carbon offset market);
4. Hantera subventioner till fossila bränslen;
5. Skapa en erkänd global marknad för ekosystemtjänster;
6. Främja hållbar stadsbyggnad.

Prins Charles hade redan 2007 startat **The Prince's May Day Network** för att samla företag med syfte att vidta åtgärder mot klimatförändringarna. Den internationella nödsignalen Mayday hade valts för att påkalla hur brådskande det var.

Prinsen fick nu stöd av **Bank of Americas** vd **Bill Mohnihan**

⁸⁴ Sveriges Radio P1 (2020), "Dystopiskt budskap om klimatet i ny bok: 'Allt är redan för sent'", Studio Ett, 6 aug 2020, sverigesradio.se/artikel/7527881

⁸⁵ Green, Matthew (2020), "Military-style Marshall Plan needed to combat climate change, says Prince Charles", *Reuters*, 21 sep 2020

som menade att de stora privata företagen nu kollektivt behövde arbeta tillsammans för att skapa lösningar.

Klaus Schwab höll med och deklarerade att:

Nu är verkligen den rätta tidpunkten och möjlighetsfönstret för att ställa om världen och göra den mer hållbar, motståndskraftig och inkluderande.⁸⁶

Hyckleriet var talande. Charles livsstil med rävjakter, resor över hela världen, överdådiga fester och luxuösa boningshus gick inte direkt i samklang med den återställning som han propagerade för. Det var uppenbart att de förändringar och inskränkningar han såg som nödvändiga inte var tänkta att gälla honom själv eller hans gelikar.

---

⁸⁶ World Economic Forum (2020), "Prince Charles says we need a global Marshall Plan to save the environment", www.weforum.org/videos/prince-charles-says-we-need-a-global-marshall-plan-to-save-the-environment